

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

**1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
ÖZET FİNANSAL TABLOLAR**

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

İÇİNDEKİLER	SAYFA
ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL DURUM TABLOSU	1 - 2
ARA DÖNEM ÖZET KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
ARA DÖNEM ÖZET ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU	4 - 5
ARA DÖNEM ÖZET NAKİT AKIŞ TABLOSU	6
ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR.....	7 - 50
NOT 1 ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	7
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	7 - 12
NOT 3 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	12
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ.....	13
NOT 5 FİNANSAL YATIRIMLAR	13
NOT 6 FİNANSAL BORÇLAR.	14 - 16
NOT 7 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	16 - 17
NOT 8 STOKLAR	18
NOT 9 MADDİ DURAN VARLIKLAR	19 - 20
NOT 10 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI.....	20 - 21
NOT 11 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	21 - 22
NOT 12 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER.....	22
NOT 13 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	23
NOT 14 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER	23 - 27
NOT 15 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	28
NOT 16 ÖZKAYNAKLAR	28 - 30
NOT 17 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	30
NOT 18 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER	31
NOT 19 FİNANSMAN GELİRLERİ.....	31
NOT 20 FİNANSMAN GİDERLERİ	31
NOT 21 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	32 - 35
NOT 22 PAY BAŞINA KAZANÇ.....	35
NOT 23 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	35 - 40
NOT 24 FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	41 - 50
NOT 25 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	50

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2023 TARİHİ İTİBARIYLA ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş 30 Eylül 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022
VARLIKLAR			
DÖNEN VARLIKLAR			
Nakit ve nakit benzerleri	4	7.180.694.578	4.416.872.941
Finansal yatırımlar	5	7.507.228	420.033.225
Ticari alacaklar:			
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	7, 23	405.588.806	1.274.066.993
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	1.835.673.900	827.840.777
Stoklar	8	5.916.701.667	3.614.962.987
Peşin ödenmiş giderler	13	20.773.269	15.168.023
Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	21	-	3.069
Diğer dönen varlıklar	12	1.040.800.710	1.008.138.837
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		16.407.740.158	11.577.086.852
DURAN VARLIKLAR			
Ticari alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	7	109.458	109.458
Diğer alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		412.390	393.753
Maddi duran varlıklar	9	1.229.711.244	931.097.842
Kullanım hakkı varlıkları	10	99.840.843	93.425.351
Maddi olmayan duran varlıklar	11	932.457.908	621.820.738
Peşin ödenmiş giderler	13	127.709.816	90.815.165
Ertelenmiş vergi varlığı	21	1.222.802.694	481.193.003
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		3.613.044.353	2.218.855.310
TOPLAM VARLIKLAR		20.020.784.511	13.795.942.162

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla hazırlanan ara dönem özet finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 24 Ekim 2023 tarihinde onaylanmıştır.

Takip eden notlar, ara dönem özet finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2023 TARİHİ İTİBARIYLA ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş 30 Eylül 2023	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2022
KAYNAKLAR			
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa vadeli borçlanmalar			
İlişkili olmayan taraflardan kısa vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	6	2.103.492.670	2.432.320.224
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
İlişkili taraflardan uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	52.924.901	24.918.517
İlişkili olmayan taraflardan uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			
- Banka kredileri	6	552.204.989	848.288.136
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	15.805.986	7.441.898
Ticari borçlar			
- İlişkili taraflara ticari borçlar	7, 23	298.676.871	271.784.705
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	7	6.030.515.587	4.653.430.244
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	15	326.354.265	149.120.886
Diğer borçlar			
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		62.137.331	124.654.842
Devlet teşvik ve yardımları	12	3.121.626	3.321.575
Ertelenmiş gelirler	13	787.295.008	566.700.564
Dönem karı vergi yükümlülüğü	21	1.040.023.428	-
Kısa vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	14	30.910.891	13.328.665
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	14	155.137.354	120.401.000
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		11.458.600.907	9.215.711.256
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Uzun vadeli borçlanmalar			
İlişkili taraflardan uzun vadeli borçlanmalar			
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	44.972.449	68.144.904
İlişkili olmayan taraflardan uzun vadeli borçlanmalar			
- Banka kredileri	6	193.318.992	507.427.245
- Kiralama işlemlerinden borçlar	6	1.090.649	1.652.616
- Diğer uzun vadeli borçlanmalar	6	117.875.047	-
Uzun vadeli karşılıklar			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	14	275.206.361	256.458.270
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	14	172.264.260	108.334.042
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		804.727.758	942.017.077
ÖZKAYNAKLAR			
		7.757.455.846	3.638.213.829
Ödenmiş sermaye	16	100.066.875	53.369.000
Sermaye düzeltme farkları	16	-	39.014.356
Birleşme denkleştirme hesabı		(5.569.000)	(5.569.000)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		448.435.448	238.702.293
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)			
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		(222.600.487)	(194.390.177)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)			
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		10.524.341	58.947.006
Geçmiş yıllar karları		1.130.723.677	477.121.790
Net dönem karı		6.295.874.992	2.971.018.561
TOPLAM KAYNAKLAR		20.020.784.511	13.795.942.162

Takip eden notlar, ara dönem özet finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

30 EYLÜL 2023 TARİHİNE AİT ARA DÖNEM ÖZET KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	Bağımsız denetimden geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Hasılat	17	32.416.000.955	12.087.497.672	14.616.448.422	5.735.695.920
Satışların maliyeti	17	(23.140.517.013)	(8.132.523.514)	(11.856.013.855)	(4.609.213.200)
BRÜT KAR (ZARAR)		9.275.483.942	3.954.974.158	2.760.434.567	1.126.482.720
Pazarlama giderleri		(955.416.731)	(403.554.339)	(395.282.227)	(155.759.152)
Genel yönetim giderleri		(538.976.807)	(191.483.094)	(241.540.030)	(93.528.938)
Araştırma ve geliştirme giderleri		(95.713.808)	(33.329.255)	(49.920.258)	(16.771.181)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	18	2.183.064.322	1.051.615.177	939.291.963	234.204.537
Esas faaliyetlerden diğer giderler	18	(2.609.907.088)	(1.269.375.132)	(1.143.800.135)	(286.722.699)
ESAS FAALİYET KARI (ZARARI)		7.258.533.830	3.108.847.515	1.869.183.880	807.905.287
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		5.033.483	1.780.661	972.621	(736)
FİNANSMAN GELİR (GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI (ZARARI)		7.263.567.313	3.110.628.176	1.870.156.501	807.904.551
Finansman gelirleri	19	1.350.243.541	389.774.057	422.389.087	93.886.386
Finansman giderleri	20	(1.118.223.498)	(300.160.803)	(520.294.894)	(192.788.884)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI (ZARARI)		7.495.587.356	3.200.241.430	1.772.250.694	709.002.053
Dönem vergi (gideri) geliri	21	(1.920.782.374)	(908.120.540)	(334.487.474)	(109.099.355)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	21	721.070.010	424.871.792	174.289.449	52.827.628
DÖNEM KARI (ZARARI)		6.295.874.992	2.716.992.682	1.612.052.669	652.730.326
Pay başına kazanç (TL)	22	0,8580	0,2715	0,3021	0,1223
Diğer kapsamlı gelir (gider)					
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar:					
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	14	(37.613.747)	1.074.291	(30.176.847)	1.595.780
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler					
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları), vergi etkisi	21	9.403.437	1.665.829	6.035.369	(319.156)
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar:					
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		(59.558.909)	(25.132.267)	(80.743.038)	(23.429.839)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler					
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir, vergi etkisi	21	11.136.244	4.250.916	18.570.899	5.388.863
Diğer kapsamlı gelir (gider)		(76.632.975)	(18.141.231)	(86.313.617)	(16.764.352)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR (GİDER)		6.219.242.017	2.698.851.451	1.525.739.052	635.965.974

Takip eden notlar, ara dönem özet finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya kapsamlı giderler (giderler)	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer gelirler veya kapsamlı giderler (giderler)				
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Birleşme denkleştirme hesabı	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kar/zararları	Net dönem karı/zararı	Özkaynaklar
1 Ocak 2023	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(194.390.177)	58.947.006	238.702.293	477.121.790	2.971.018.561	3.638.213.829
Transferler	-	-	-	-	-	209.733.155	2.761.285.406	(2.971.018.561)	-
Kar payları	-	-	-	-	-	-	(2.100.000.000)	-	(2.100.000.000)
Sermaye Arttırımı	46.697.875	(39.014.356)	-	-	-	-	(7.683.519)	-	-
Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	-	6.295.874.992	6.295.874.992
Diğer kapsamlı gelir (gider)									
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	-	-	-	(28.210.310)	-	-	-	-	(28.210.310)
Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	-	-	-	-	(48.422.665)	-	-	-	(48.422.665)
Toplam diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(28.210.310)	(48.422.665)	-	-	-	(76.632.975)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(28.210.310)	(48.422.665)	-	-	6.295.874.992	6.219.242.017
30 Eylül 2023	100.066.875	-	(5.569.000)	(222.600.487)	10.524.341	448.435.448	1.130.723.677	6.295.874.992	7.757.455.846

Takip eden notlar, ara dönem özet finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya (giderler)	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya (giderler)				
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Birleşme denkleştirme hesabı	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar kar/zararları	Net dönem karı/zararı	Özkaynaklar
1 Ocak 2022	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(62.365.129)	110.720.788	118.969.138	474.667.368	1.322.187.577	2.050.994.098
Transferler	-	-	-	-	-	119.733.155	1.202.454.422	(1.322.187.577)	-
Kar payları	-	-	-	-	-	-	(1.200.000.000)	-	(1.200.000.000)
Kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dönem karı (zararı)	-	-	-	-	-	-	-	1.612.052.669	1.612.052.669
Diğer kapsamlı gelir (gider)									
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/kayıpları	-	-	-	(24.141.478)	-	-	-	-	(24.141.478)
Nakit akış riskinden korunma kazançları/kayıpları	-	-	-	-	(62.172.139)	-	-	-	(62.172.139)
Toplam diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(24.141.478)	(62.172.139)	-	-	-	(86.313.617)
Toplam kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	(24.141.478)	(62.172.139)	-	-	1.612.052.669	1.525.739.052
30 Eylül 2022	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(86.506.607)	48.548.649	238.702.293	477.121.790	1.612.052.669	2.376.733.150

Takip eden notlar, ara dönem özet finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmemiş 1 Ocak- 30 Eylül 2023	Bağımsız denetimden geçmemiş 1 Ocak- 30 Eylül 2022
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		6.023.326.718	1.041.050.185
Dönem karı (zararı)		6.295.874.992	1.612.052.669
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		1.443.137.519	667.105.596
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler		260.738.771	149.395.298
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	(960.885)	3.302.028
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar (iptali) ile ilgili düzeltmeler	14	58.348.863	25.327.008
Alacaklarda değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	7	(724.626)	(1.846.764)
Diğer karşılıklar (iptalleri) ile ilgili düzeltmeler	14	98.666.572	22.711.731
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri		(199.949)	(362.172)
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	19, 20	(429.521.150)	203.460.720
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer kayıpları kazançları ile ilgili düzeltmeler		139.885.500	-
Vergi geliri (gideri) ile ilgili düzeltmeler	21	1.199.712.364	160.198.025
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar(kazançlar) ile ilgili düzeltmeler		(5.033.483)	(972.621)
Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler		122.225.542	105.892.343
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		(775.297.622)	(1.038.354.955)
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklardaki azalış (artış)		(1.007.108.497)	(291.398.138)
İlişkili taraflardan ticari alacaklardaki azalış (artış)		868.478.187	(339.794.095)
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		(2.300.777.795)	(976.854.752)
Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklardaki azalış (artış)		(32.658.804)	(243.082.563)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		(18.637)	562.442
Peşin ödenmiş giderlerdeki azalış (artış)		(42.499.897)	(30.099.857)
İlişkili taraflara ticari borçlardaki artış (azalış)		26.892.166	(39.176.671)
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlardaki artış (azalış)		1.377.085.343	720.626.743
Ertelenmiş gelirlerdeki artış (azalış)		220.594.444	140.326.175
Faaliyetler ile ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		(62.517.511)	8.582.623
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlardaki artış (azalış)		177.233.379	11.953.138
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		6.963.714.889	1.240.803.310
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler		(59.632.293)	(7.542.455)
Vergi ödemeleri		(880.755.878)	(192.210.670)
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI		(545.424.789)	(431.324.410)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		6.177.121	979.285
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(854.045.137)	(429.479.794)
Devlet teşvik ve yardımları		-	26.099
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri		306.643.227	-
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları		(4.200.000)	(2.850.000)
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		(3.113.927.600)	619.326.705
Kredilerden nakit girişleri	6	2.745.000.000	3.073.963.849
Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	6	(4.167.590.852)	(1.095.143.820)
Ödenen temettüleri	16	(2.100.000.000)	(1.200.000.000)
Ödenen faiz		(402.623.026)	(201.385.494)
Alınan faiz		859.499.865	58.101.160
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	6	(48.213.587)	(16.208.990)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ / (AZALIŞ)		2.363.974.329	1.229.052.480
D. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ		368.162.145	(11.868.073)
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ / (AZALIŞ)		2.732.136.474	1.217.184.407
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	4	4.366.412.147	1.559.799.196
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	4	7.098.548.621	2.776.983.603

Takip eden notlar, ara dönem özet finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - ŞİRKET’İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. (“Şirket”), 1954 yılında Minneapolis Moline Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. adıyla kurulmuş olup, fiili faaliyet konusu tarım traktörleri, biçerdöver, iş makinesi, diğer tarım makine ve aletlerinin üretimi ve ticaretidir. Şirket’in adı 1968 yılında hisselerinin %25’inin bir Koç Holding A.Ş. (“Koç Holding”) grup şirketi olan Ege Makine ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınmasının ardından Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir. 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla Şirket’in önemli sermayedarları Koç Holding ve CNH Industrial Österreich GmbH’dir (CNH Industrial Österreich”) (Not 16). Şirket, Koç Holding ve CNH Industrial Österreich tarafından müşterek olarak yönetilmektedir. Şirket’in 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla personel sayısı 2.944 olup (Daimi: 2.577 geçici: 367) dönem içi ortalama personel sayısı 2.883 olarak gerçekleşmiştir (31 Aralık 2022 dönem sonu: 2.881 (Daimi 2.782 geçici: 99) ortalama: 2.837).

Şirket, yurtiçi pazarlama ve satış faaliyetlerini, yurtiçine dağılmış olan 131 traktör satış bayisi, 149 yedek parça bayisi ve 33 iş makinesi satış bayisi vasıtasıyla yapmaktadır (31 Aralık 2022: 131 traktör satış bayisi, 150 yedek parça bayisi, 33 iş makinesi satış bayisi).

Şirket, CNHI International SA ile New Holland ve Case markalı iş makinalarının ithal edilerek, yurt içine yönelik satış, pazarlama ve satış sonrası hizmetlerini sağlama faaliyetlerine yönelik, ithalat ve distribütörlük sözleşmesi imzalamıştır.

Şirket, Türkiye’de kayıtlı olup adresi aşağıdaki gibidir:

Gazi Mahallesi Anadolu Bulvarı No: 52 - 52A
06560 Yenimahalle Ankara

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla, Şirket’in BİST’e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2022 : %25) (Not 16).

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Şirket’in finansal tablolarının hazırlanmasında uygulanan belli başlı muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

Finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

Şirket’in finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 nolu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Finansal Raporlama Standartları (“TFRS”) ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TFRS, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’nda (“UFRS”) meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

Ara dönem özet finansal tablolar, KGK tarafından 4 Ekim 2022 tarihinde yayımlanan “TFRS Taksonomisi Hakkında Duyuru” ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi’nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

Türkiye Muhasebe Standardı No:34 “Ara Dönem Finansal Raporlama” uyarınca işletmeler, ara dönem finansal tablolarını tam set veya özet olarak hazırlamakta serbesttirler. Şirket bu çerçevede, ara dönemlerde özet finansal tablo hazırlamayı tercih etmiştir. Dolayısıyla bu ara dönem özet finansal tablolar, Şirket’in 31 Aralık 2022 tarihli finansal tabloları ile beraber okunmalıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını Türkiye’de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (“THP”) gereklerine göre Türk Lirası (“TL”) olarak tutmaktadır.

Ara dönem özet finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen finansal varlık ve yükümlülüklerin dışında, tarihi maliyet esaslı baz alınarak Şirket’in fonksiyonel ve sunum para birimi olan Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Ara dönem özet finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara TFRS uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

KGK, 20 Ocak 2022 tarihinde, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) uygulayan işletmelerin 2021 yılı finansal raporlama döneminde TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama’yı uygulayıp uygulamayacakları konusunda oluşan tereddütleri gidermek üzere açıklamada bulunmuştur. Buna göre, TFRS’yi uygulayan işletmelerin TMS 29 Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama ("TMS 29") kapsamında herhangi bir düzeltme yapmalarına gerek bulunmadığı belirtilmiş, sonrasında KGK tarafından TMS 29 uygulaması hakkında yeni bir açıklama yapılmamıştır. Bu ara dönem özet finansal tabloların hazırlanmış olduğu tarih itibarıyla yeni bir açıklama yapılmamış olması dikkate alınarak 30 Eylül 2023 tarihli ara dönem özet finansal tablolar hazırlanırken TMS 29’a göre enflasyon düzeltmesi yapılmamıştır.

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket’in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem tarihli finansal tabloların düzeltilmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkân vermek üzere, Şirket’in cari dönem finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Şirket, 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla ara dönem özet bilançosunu, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla hazırlanmış bilançosu ile 1 Ocak - 30 Eylül 2023 ara hesap dönemine ait özet kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir, nakit akım ve özkaynaklar değişim tablolarını ise 1 Ocak - 30 Eylül 2022 ara hesap dönemi ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.3 Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır. 30 Eylül 2023 ara dönem özet finansal tabloların hazırlanması sırasında kullanılan önemli tahminler, 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan tahminlerle tutarlıdır.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 TFRS’deki değişiklikler

Şirket’in finansal durumu, performansı veya nakit akımları üzerindeki işlemlerin ve olayların etkilerinin finansal tablolarda daha uygun ve güvenilir bir sunumu sonucunu doğuracak nitelikte olması durumunda muhasebe politikalarında değişiklik yapılır. İsteğe bağlı olarak muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin önceki dönemleri etkilemesi durumunda, söz konusu politika hep kullanımdaymış gibi finansal tablolarda geriye dönük olarak uygulanır. Yeni bir standardın uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu standardın şayet varsa geçiş hükümlerine uygun olarak geriye ya da ileriye dönük olarak uygulanır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler geriye dönük olarak uygulanır.

30 Eylül 2023 ara dönem özet finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Şirket’in mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

- a. 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:**
- **TMS 1, Uygulama Bildirimi 2 ve TMS 8’deki dar kapsamlı değişiklikler;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler muhasebe politikası açıklamalarını iyileştirmeyi ve finansal tablo kullanıcılarının muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile muhasebe politikalarındaki değişiklikleri ayırt etmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Söz konusu değişikliklerin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
 - **TMS 12, Tek bir işlemten kaynaklanan varlık ve yükümlülüklerle ilişkin ertelenmiş vergiye ilişkin değişiklik;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, şirketler tarafından ilk defa finansal tablolara alındığında vergilendirilebilir ve indirilebilir geçici farkların eşit tutarlarda oluşmasına neden olan işlemler üzerinden ertelenmiş vergi muhasebeleştirmelerini gerektirmektedir. Söz konusu değişikliğin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.
 - **TFRS 17, ‘Sigorta Sözleşmeleri’;** 1 Ocak 2023 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4’ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir. Bununla birlikte, Kamu Gözetimi Kurumu’nun (KGK) Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği’ne gönderdiği 06.04.2023 tarihli yazısında sigorta, reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri, bu şirketlerde ortaklıkları/yatırımları bulunan bankalar ve yine bu şirketlerde ortaklıkları/yatırımları bulunan diğer şirketlere ait konsolide ve bireysel finansal tablolarda TFRS 17’nin 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanmasının yerinde olacağı kanaatine ulaşıldığı bildirilmiştir.
 - **TMS 12 ‘de değişiklik, Uluslararası vergi reformu – Sütun iki model kuralları;** Ertelenmiş vergi istisnası ve istisna uygulandığının açıklanması yürürlüğe girmiştir. Diğer açıklama gereklilikleri 1 Ocak 2023 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Bu değişiklikler şirketlere Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü tarafından uluslararası vergi reformundan kaynaklanan ertelenmiş vergilerin muhasebeleştirilmesinden geçici olarak muafiyet sağlamaktadır. Değişiklikler ayrıca etkilenen şirketler için hedeflenen açıklama gerekliliklerini de içermektedir. Söz konusu değişikliğin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 TFRS’deki değişiklikler (Devamı)

b. 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

- **TMS 1, Sözleşme koşulları olan uzun vadeli yükümlülüklerle ilişkin değişiklik;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin raporlama döneminden sonraki on iki ay içinde uyması gereken koşulların bir yükümlülüğün sınıflandırmasını nasıl etkilediğine açıklık getirmektedir. Söz konusu değişikliğin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TFRS 16, Satış ve geri kiralama işlemleri;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler, işletmenin TFRS 16’daki bir satış ve geri kiralama işlemini işlem tarihinden sonra nasıl muhasebeleştirdiğini açıklayan satış ve geri kiralama hükümlerini içerir. Kira ödemelerinin bir kısmı veya tamamı bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemelerinden oluşan satış ve geri kiralama işlemlerinin etkilenmesi muhtemeldir. Söz konusu değişikliğin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 7 ve TFRS 7 ‘deki tedarikçi finansman anlaşmalarına ilişkin değişiklikler;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler tedarikçi finansman anlaşmalarının ve işletmelerin yükümlülükleri, nakit akışları ve likidite risklerinin üzerindeki etkilerine dair şeffaflığı artırmak için açıklama yapılmasını gerektirir. Açıklama gereklilikleri, UMSK (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu)’nun , yatırımcıların, bazı şirketlerin tedarikçi finansmanı anlaşmalarının yeterince açık olmadığı ve yatırımcıların analizini engellediği yönündeki endişelerine verdiği yanıttır. Söz konusu değişikliklerin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TMS 21 Değiştirilebilirliğin Eksikliği;** 1 Ocak 2025 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bir işletme, belirli bir amaç için belirli bir ölçüm tarihinde başka bir para birimine çevrilemeyen yabancı para biriminde yapılan bir işlem veya faaliyete sahip olduğunda bu değişikliklerden etkilenir. Bir para birimi, başka bir para birimini elde etme olanağı mevcut olduğunda (normal bir idari gecikmeyle) değiştirilebilir ve işlem; uygulanabilir haklar ve yükümlülükler yaratan bir piyasa veya takas mekanizması yoluyla gerçekleşir.
- **TSRS 1, “Sürdürülebilirlikle ilgili Finansal Bilgilerin Açıklanmasına İlişkin Genel Hükümler”;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu, standartların yerel kanunlar veya düzenlemeler tarafından onaylanmasına tabidir. Bu standart, bir şirketin değer zinciri içerisindeki sürdürülebilirlikle ilgili maruz kaldığı tüm ciddi riskler ve fırsatların açıklanmasına yönelik temel çerçeveyi içerir. Söz konusu değişikliklerin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.
- **TSRS 2, “İklimle ilgili açıklamalar”;** 1 Ocak 2024 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu, standartların yerel kanunlar veya düzenlemeler tarafından onaylanmasına tabidir. Bu standart, şirketlerin iklimle ilgili riskler ve fırsatlar hakkında açıklama gerekliliklerini belirleme konusundaki ilk standarttır. Söz konusu değişikliklerin, Şirket’in finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Ara dönem özet finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları, 1 Ocak - 31 Aralık 2022 hesap dönemine ait yıllık finansal tablolardaki açıklamalarla, aşağıda belirtilen husus dışında, tutarlıdır:

1 Ocak - 30 Eylül 2023 ara hesap dönemi için hazırlanan ara dönem özet finansal tablolar, 1 Ocak - 31 Aralık 2022 hesap dönemine ait yıllık finansal tablolara birlikte değerlendirilmelidir.

Bir yıllık mali dönem içerisinde eşit dağılmayan giderler, sadece bu giderlerin mali yılsonunda uygun bir şekilde tahmin edilebileceği veya ertelenebileceği durumlarda ara dönem özet finansal tablolarda dikkate alınmıştır.

2.6 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Ara dönem özet finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar. Ara dönem özet finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

Garanti gider karşılıkları

Şirket, garanti taahhüdü ile satışını gerçekleştirdiği ürünleri için garanti kapsamında katlanmayı öngördüğü işçilik ve malzeme giderlerini içeren tamir ve bakım masraflarını, satılan ürünlerin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş olasılıkları ve tamir ve bakım tutarlarını tahmin ederek garanti karşılıklarını hesaplamaktadır. Söz konusu hesaplamada kullanılan malların tamir ve bakım için geri dönüş olasılıkları ve gerçekleştirilecek tamir ve bakım seviye ve maliyetleri Şirket’in geçmiş yıllardaki gerçekleşme istatistikleri kullanılarak tahmin edilmektedir (Not 14). Garanti karşılıklarının hesaplanmasında kullanılan satılan ürünlerin geri dönüş olasılığı ve maliyet tahminlerine ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili garanti karşılığı tutarında önemli bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ertelenmiş vergi varlığı

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Şirket, söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir (Not 21).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.6 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (Devamı)

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Şirket, Avro cinsinden ithal ettiği traktörler için Türk Lirası cinsinden satış taahhüdü yapılarak alınan siparişlerden kaynaklı olarak doğan kur riskinden korunmak için nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır.

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur.

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 14).

Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stoklar, her dönem, yönetimin finansal durum tablo hazırlanış tarihi itibarıyla değer düşüklüğü durumu olup olmadığını tespit etmek amacıyla değerlendirilmekte, muhtemel değer düşüklüğü maliyetine ilişkin gerekli karşılıklar ayrılmaktadır (Not 8).

NOT 3 – BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Türkiye’de kurulmuş olan Şirket’in faaliyet konusu tarım traktörleri, biçerdöver, iş makinesi, diğer tarım makine ve aletlerinin üretimi ve ticaretidir. Şirket’in faaliyet alanı, ürünlerin niteliği ve ekonomik özellikleri, üretim süreçleri, müşterilerin risklerine göre sınıflandırılması ve ürünlerin dağıtımında kullanılan yöntemler benzerdir. Şirket’in organizasyon yapısı, Şirket’in farklı faaliyetleri içeren ayrı bölümler halinde yönetilmesi yerine tek bir faaliyetin yönetilmesi şeklinde oluşturulmuştur. Ayrıca Şirket’in ihracatının önemli bir kısmı ilişkili taraflarına yapılmaktadır. Bu sebeplerden dolayı, Şirket’in operasyonları tek bir faaliyet bölümü olarak kabul edilmekte ve Şirket’in faaliyet sonuçları, bu faaliyetlere tahsis edilecek kaynakların tespiti ve bu faaliyetlerin performanslarının incelenmesi bu çerçevede değerlendirilmektedir. Şirket’in faaliyetleri, Şirket’in faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından detaylı olarak takip edilmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Bankalar:		
- TL vadeli mevduatlar	4.720.152.122	3.611.460.793
- TL vadesiz mevduatlar	1.209.083.948	103.887.727
- Yabancı para vadesiz mevduatlar	38.612.521	10.745.899
- Yabancı para vadeli mevduatlar	1.212.845.987	690.778.522
	7.180.694.578	4.416.872.941

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla TL ve Avro vadeli mevduatlara uygulanan yıllık ortalama etkin faiz oranları sırasıyla %38,42 ve %1,88’tir (31 Aralık 2022 : TL: %25,11, Avro: %1,53, USD:%1,50).

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri üç aydan kısadır.

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla Şirket’in bloke mevduatı bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 : Yoktur).

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihleri itibarıyla nakit akış tablolarında yer alan nakit ve nakit benzeri değerlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Bankalar	7.180.694.578	4.416.872.941
Eksi: Faiz tahakkukları	(82.145.957)	(50.460.794)
Nakit ve nakit benzeri değerler	7.098.548.621	4.366.412.147

Şirket’in mevduatlarının bulunduğu bankaların kredi riskleri, bağımsız veriler dikkate alınarak değerlendirilmekte olup herhangi önemli bir kredi riski beklenmemektedir. Nakit ve nakit benzerlerinin piyasa değerleri, bilanço tarihindeki tahakkuk eden faiz gelirini de içeren taşınan değerlerine yaklaşmaktadır.

NOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Kar payı ödeyen serbest özel fon	-	306.261.048
Kur korumalı mevduat hesapları	-	110.551.603
Yatırım fonu	7.507.228	3.220.574
	7.507.228	420.033.225

Kur korumalı mevduat hesaplarının 26 Haziran 2023 tarihinde; kar payı ödeyen serbest özel fonun ise 5 Ocak 2023 tarihinde vadeleri bitmiştir. 5 Mayıs 2023 tarihinde 4.200.000 TL tutarında yatırım fonu alınmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli finansal borçlar		
Kısa vadeli banka kredileri	2.103.492.670	2.432.320.224
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısmı	552.204.989	848.288.136
Kısa vadeli kira yükümlülükleri	68.730.887	32.360.415
	2.724.428.546	3.312.968.775
Uzun vadeli finansal borçlar		
Uzun vadeli banka kredileri	193.318.992	507.427.245
Diğer uzun vadeli borçlanmalar	117.875.047	-
Uzun vadeli kira yükümlülükleri	46.063.098	69.797.520
	357.257.137	577.224.765

a) Kısa vadeli borçlanmalar

Kısa vadeli banka kredileri

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
TL krediler	1.458.690.778	1.509.085.700	35,77	21,83	1.458.690.778	1.509.085.700
TL Tahviller	644.801.892	523.243.108	32,50	32,50	644.801.892	523.243.108
Avro krediler	-	20.064.882	-	4,38	-	399.991.416
					2.103.492.670	2.432.320.224

Uzun vadeli kredilerin kısa vadeli kısımları

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Avro krediler	19.021.546	14.409.496	4,80	4,38	552.204.989	287.251.862
TL krediler	-	561.036.274	-	21,38	-	561.036.274
					552.204.989	848.288.136

b) Uzun vadeli borçlanmalar

Uzun vadeli banka kredileri

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Avro krediler	6.659.169	24.993.486	3,86	3,85	193.318.992	498.242.644
TL krediler	-	9.184.601	-	5,91	-	9.184.601
Toplam uzun vadeli banka kredileri					193.318.992	507.427.245

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla uzun vadeli kredilerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir:

Yıl	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
2024	15.128.896	275.744.114
2025	178.190.096	231.683.131
	193.318.992	507.427.245

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla Şirket’in, 25.493.101 Avro tutarında sabit faizli işletme sermayesi kredisi bulunmaktadır. 25.493.101 Avro sabit faizli işletme sermayesi kredisinin; 600.000,00 Avro’su 5 yıl vadeli (vade sonu 29.03.2024) 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %3,50; 16.983.249,60 Avro’su 3 yıl vadeli (vade sonu 17.02.2025), 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %3,95; 2.910.469,69 Avro’su 3 yıl vadeli (vade sonu 21.02.2025), ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %3,25; 4.999.381,79 Avro’su 1 yıl vadeli (vade sonu 22.12.2023), 6 ayda bir faiz ödemeli, anapara vade sonu ödemeli olup faiz oranı %7,50’dir. Kredilere ilişkin verilen teminat veya ipotek bulunmamaktadır.

Diğer uzun vadeli finansal borçlar

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Avro finansal borç	4.060.386	-	9.75	-	117.875.047	-
					117.875.047	-

Banka kredilerinin taşınan ve makul değerleri aşağıdaki gibidir:

	Taşınan değer		Makul değer	
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Banka kredileri	2.849.016.651	3.788.035.605	2.905.996.985	3.846.254.783

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla, kredilerin makul değerleri, Avro ve TL krediler için yıllık %3,60 ve %17,62 etkin ağırlıklı faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiş nakit akış yöntemi ile belirlenmiştir (31 Aralık 2022 : Avro: %2,78 ve TL: %11,95).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

2023 ve 2022 yılları içerisinde banka kredilerine ilişkin hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2023	30 Eylül 2022
1 Ocak	3.890.193.540	1.134.841.687
Alınan yeni finansal borçlar	2.745.000.000	3.073.963.849
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	(48.213.587)	(16.208.990)
Yeni kiralama sözleşmelerinin etkisi	32.259.742	6.018.458
Anapara ödemeleri	(4.167.590.852)	(1.095.143.820)
Faiz tahakkuku değişimi	59.040.851	54.297.789
Kur farkı değişimi	453.120.942	174.767.308
	2.963.810.636	3.332.536.281

NOT 7 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Kısa vadeli ticari alacaklar:		
Ticari alacaklar	1.868.633.746	862.338.190
Alacak senetleri ve çekler	41.798.993	21.124.239
	1.910.432.739	883.462.429
Eksi: Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü	(48.062.357)	(48.786.983)
Tahakkuk etmemiş finansman geliri	(26.696.482)	(6.834.669)
Kısa vadeli ticari alacaklar	1.835.673.900	827.840.777
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 23)	405.588.806	1.274.066.993
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	2.241.262.706	2.101.907.770

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (Devamı)

Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü karşılığının 2023 ve 2022 yıllarına ilişkin hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	(48.786.983)	(50.907.510)
Yıl içerisinde iptal/ tahsil edilen (Not 18)	1.041.851	6.220.155
Yıl içerisinde ayrılan karşılık (Not 18)	(317.225)	(4.373.391)
30 Eylül	(48.062.357)	(49.060.746)

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Uzun vadeli ticari alacaklar:		
Alacak senetleri	109.458	109.458
	109.458	109.458

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Ticari borçlar:		
Ticari borçlar	6.133.472.657	4.727.364.172
Eksi: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(102.957.070)	(73.933.928)
Ticari borçlar	6.030.515.587	4.653.430.244
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 23)	298.676.871	271.784.705
Toplam ticari borçlar	6.329.192.458	4.925.214.949

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla TL, ABD Doları ve Avro cinsinden olan ticari alacakların ve borçların vadeleri bir yıldan kısa olup (31 Aralık 2022: bir yıldan kısa) sırasıyla yıllık %27,09, %5,43 ve %3,85 (31 Aralık 2022: %9,54, %4,39 ve %1,88) etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmişlerdir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - STOKLAR

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
İlk madde ve malzemeler	2.111.383.204	1.522.340.014
Yoldaki mallar (*)	1.348.814.750	672.022.661
Yarı mamuller	568.042.653	416.895.433
Yedek parçalar	446.562.836	354.071.158
Ticari mallar	1.068.345.834	375.453.767
Mamuller	442.694.143	342.360.822
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı	(69.141.753)	(68.180.868)
Stoklar	5.916.701.667	3.614.962.987

(*) Yoldaki mallar risk ve sorumluluğu Şirket’e geçen ancak dönem sonu itibarıyla işletmeye henüz gelmemiş ticari mal ve yedek parça stoklarından oluşmaktadır.

Cari dönem içerisinde giderleştirilen stok maliyeti tutarı 21.426.835.812 TL’dir (31 Aralık 2022 : 16.671.981.903 TL).

Stok değer düşüklüğünün 2023 ve 2022 yıllarına ilişkin hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	(68.180.868)	(29.679.765)
Dönem içinde ayrılan stok değer düşüklüğü karşılığı	(960.885)	(3.302.028)
30 Eylül	(69.141.753)	(32.981.793)

Stok değer düşüklüğü karşılığının stok kalemleri bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2023	30 Eylül 2022
İlk madde ve malzemeler	(62.281.658)	28.972.164
Ticari mallar	(6.172.774)	2.884.737
Yedek parçalar	(687.321)	1.124.892
	(69.141.753)	32.981.793

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2023	Girişler	Çıkışlar	30 Eylül 2023
<u>Maliyet</u>				
Araziler	52.418.380	10.373.000	-	62.791.380
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	46.115.735	58.164.521	-	104.280.256
Binalar	273.133.709	11.003.459	-	284.137.168
Makine, tesis ve cihazlar	1.235.857.531	286.080.546	(2.067.086)	1.519.870.991
Özel maliyetler	6.664.109	-	(24.950)	6.639.159
Taşıtlar	20.251.363	20.967.444	(2.343.214)	38.875.593
Döşeme ve demirbaşlar	160.614.654	39.543.885	-	200.158.539
Yapılmakta olan yatırımlar	-	10.489.445	-	10.489.445
	1.795.055.481	436.622.300	(4.435.250)	2.227.242.531
<u>Birikmiş amortismanlar</u>				
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	8.008.527	2.184.865	-	10.193.392
Binalar	82.610.952	10.880.998	-	93.491.950
Makine, tesis ve cihazlar	655.367.806	103.421.147	(2.067.086)	756.721.867
Özel maliyetler	6.349.908	137.998	(20.375)	6.467.531
Taşıtlar	8.012.026	3.734.502	(1.204.151)	10.542.377
Döşeme ve demirbaşlar	103.608.420	16.505.750	-	120.114.170
	863.957.639	136.865.260	(3.291.612)	997.531.287
Net defter değeri	931.097.842			1.229.711.244

	1 Ocak 2022	Girişler	Çıkışlar	30 Eylül 2022
<u>Maliyet</u>				
Araziler	52.418.380	-	-	52.418.380
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	20.016.761	8.240.238	-	28.256.999
Binalar	264.255.222	6.146.280	-	270.401.502
Makine, tesis ve cihazlar	891.765.332	216.289.270	(2.237.768)	1.105.816.834
Özel maliyetler	6.664.109	-	-	6.664.109
Taşıtlar	17.726.224	5.495.070	(193.129)	23.028.165
Döşeme ve demirbaşlar	128.991.314	24.228.885	(2.235.044)	150.985.155
Yapılmakta olan yatırımlar	95.242	2.503.954	-	2.599.196
	1.381.932.584	262.903.697	(4.665.941)	1.640.170.340
<u>Birikmiş amortismanlar</u>				
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	7.105.108	574.361	-	7.679.469
Binalar	77.152.880	4.058.659	-	81.211.539
Makine, tesis ve cihazlar	564.607.841	66.306.913	(2.237.694)	628.677.060
Özel maliyetler	6.038.882	235.904	-	6.274.786
Taşıtlar	5.609.951	3.240.986	(186.539)	8.664.398
Döşeme ve demirbaşlar	92.153.686	10.491.970	(2.235.044)	100.410.612
	752.668.348	84.908.793	(4.659.277)	832.917.864
Net defter değeri	629.264.236			807.252.476

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi duran varlık amortisman giderlerinin dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	30 Eylül 2023	30 Eylül 2022
Satışların maliyeti	97.268.430	60.646.886
Genel yönetim giderleri	26.680.428	16.585.685
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	6.881.052	4.311.838
Araştırma ve geliştirme giderleri	6.035.350	3.364.384
	136.865.260	84.908.793

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla, Şirket’in yapılmakta olan yatırımlar hesap kalemi içerisinde cari dönemde aktifleştirdiği finansman maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 : Yoktur).

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2022 : Yoktur).

NOT 10 - KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

	1 Ocak 2023	İlaveler	30 Eylül 2023
Maliyet			
Arazi ve binalar	32.074.403	14.777.764	46.852.167
Makineler	41.559.985	582.039	42.142.024
Taşıtlar	77.418.381	16.899.939	94.318.320
	151.052.769	32.259.742	183.312.511
Birikmiş itfa ve tükenme payları			
Arazi ve binalar	16.903.132	8.228.801	25.131.933
Makineler	16.751.478	3.541.611	20.293.089
Taşıtlar	23.972.808	14.073.838	38.046.646
	57.627.418	25.844.250	83.471.668
Net defter değeri	93.425.351		99.840.843
	1 Ocak 2022	İlaveler	30 Eylül 2022
Maliyet			
Arazi ve binalar	15.820.355	301.665	16.122.020
Makineler	18.800.737	461.424	19.262.161
Taşıtlar	26.597.337	5.255.368	31.852.705
	61.218.429	6.018.457	67.236.886
Birikmiş itfa ve tükenme payları			
Arazi ve binalar	11.010.273	2.072.296	13.082.569
Makineler	11.269.084	1.885.233	13.154.317
Taşıtlar	15.723.547	4.771.753	20.495.300
	38.002.904	8.729.282	46.732.186
Net defter değeri	23.215.525		20.504.700

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - KULLANIM HAKKI VARLIKLARI (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait kullanım hakkı varlık amortisman giderlerinin dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	30 Eylül 2023	30 Eylül 2022
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	15.063.672	3.474.706
Satışların maliyeti	6.092.263	3.129.962
Genel yönetim giderleri	2.754.050	1.287.853
Araştırma ve geliştirme giderleri	1.934.265	836.761
	25.844.250	8.729.282

NOT 11 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2023	Girişler	Çıkışlar	Transferler	30 Eylül 2023
<u>Maliyet</u>					
Haklar	218.171.728	172.656.955	-	-	390.828.683
Geliştirme giderleri	580.485.179	-	-	69.400.445	649.885.624
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	181.047.473	236.009.476	-	(69.400.445)	347.656.504
	979.704.380	408.666.431	-	-	1.388.370.811
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	112.505.900	33.131.718	-	-	145.637.618
Geliştirme giderleri	245.377.742	64.897.543	-	-	310.275.285
	357.883.642	98.029.261	-	-	455.912.903
Net defter değeri	621.820.738	310.637.170			932.457.908
	1 Ocak 2022	Girişler	Çıkışlar	Transferler	30 Eylül 2022
<u>Maliyet</u>					
Haklar	157.506.465	29.878.998	-	-	187.385.463
Geliştirme giderleri	365.465.848	-	-	104.143.654	469.609.502
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	190.261.147	141.796.461	-	(104.143.654)	227.913.954
	713.233.460	171.675.459	-	-	884.908.919
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	84.108.573	19.725.507	-	-	103.834.080
Geliştirme giderleri	190.547.893	41.131.078	-	-	231.678.971
	274.656.466	60.856.585	-	-	335.513.051
Net defter değeri	438.576.994				549.395.868

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Geliştirme giderleri, Şirket tarafından yapılan traktör ve traktör komponent geliştirmelerini içermektedir. Geliştirme projeleri tamamlandığında, faydalı ömürleri üzerinden itfa payı ayrılmaya başlanmaktadır.

Devam etmekte olan geliştirme giderleri için geliştirme sürecinin henüz tamamlanmamış olması sebebiyle itfa payı hesaplanmamıştır.

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi olmayan duran varlık itfa paylarının dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	30 Eylül 2023	30 Eylül 2022
Araştırma ve geliştirme giderleri	57.602.147	36.929.932
Satışların maliyeti	23.546.298	14.420.368
Yapılmakta olan yatırımlara yansıtılan	8.756.406	5.099.362
Genel yönetim giderleri	6.458.676	3.512.056
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	1.665.734	894.867
	98.029.261	60.856.585

NOT 12 - DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
a) Diğer dönen varlıklar:		
Devreden katma değer vergisi (“KDV”)	837.193.562	597.540.991
İade edilecek vergi ve fonlar	203.607.148	410.597.846
	1.040.800.710	1.008.138.837

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
b) Devlet teşvik ve yardımları:		
Devlet teşvik ve yardımları	3.121.626	3.321.575
	3.121.626	3.321.575

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
a) Peşin ödenmiş giderler:		
Gelecek aylara ait giderler	20.773.269	15.168.023
	20.773.269	15.168.023
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
b) Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar (*)	127.709.816	90.815.165
	127.709.816	90.815.165
(*) Makine ve teçhizat yenileme yatırımları için verilen avanslardan oluşmaktadır.		
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
c) Ertelenmiş gelirler:		
Alınan avanslar (*)	779.686.503	379.877.993
Gelecek dönemlere ait gelirler (**)	7.608.505	186.822.571
	787.295.008	566.700.564

(*) Traktör sipariş taleplerine istinaden alınan sipariş avanslarından oluşmaktadır.

(**) Gelecek dönemlere ait gelirler, 30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla faturası kesilen ancak müşterilere teslimatı henüz gerçekleşmemiş olan risk ve sorumluluğu faturası kesildiği günden itibaren 90 gün sürecince müşterilere geçmeyen traktörlerin satış tutarıdır.

NOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Kısa vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Kullanılmamış izin karşılıkları	30.910.891	13.328.665
	30.910.891	13.328.665

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

a) Kısa vadeli karşılıklar (Devamı)

Kullanılmamış izin karşılıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	13.328.665	6.501.091
Yıl içinde ayrılan/(kullanılan) karşılık tutarı - net	17.582.226	7.093.688
30 Eylül	30.910.891	13.594.779

Diğer kısa vadeli karşılıklar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Garanti gider karşılıkları	135.194.647	105.127.470
Dava gider karşılıkları	19.942.707	15.273.530
	155.137.354	120.401.000

Dava gider karşılıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	15.273.530	13.163.403
Yıl içinde (iptal edilen)/ayrılan karşılık tutarı-net (Not 18)	4.669.177	618.244
30 Eylül	19.942.707	13.781.647

b) Uzun vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Kıdem tazminatı karşılığı	275.206.361	256.458.270
	275.206.361	256.458.270

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıda belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde ayrılmaktadır:

İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

b) Uzun vadeli karşılıklar (Devamı)

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla 23.489,83 TL (31 Aralık 2022 : 15.371,40 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır. Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

Tebliğ, Şirket’in kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Net iskonto oranı (%)	0,55	0,55
Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı oranı (%)	93,29	93,29

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Şirket’in kıdem tazminatı karşılığı kıdem tazminatı tavanı 1 Temmuz 2023 tarihinden itibaren geçerli olan 23.489,83 TL (1 Temmuz 2022 15.371,40 TL) üzerinden hesaplanmaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	256.458.270	76.294.116
Faiz maliyeti	20.388.432	12.588.529
Cari dönem hizmet maliyeti	20.378.205	5.644.791
Yıl içinde ödenen	(59.632.293)	(7.542.455)
Aktüeryal kayıp	37.613.747	30.176.847
30 Eylül	275.206.361	117.161.828

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir:

	Net İskonto Oranı		Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı	
Duyarlılık seviyesi Oran	%0,5 azalış (%0,045)	%0,5 artış (%1,045)	%0,5 azalış (%92,79)	%0,5 artış (%93,79)
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	25.351.299	(22.621.484)	(7.393.943)	7.761.647

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

b) Uzun vadeli karşılıklar (Devamı)

Diğer uzun vadeli karşılıklar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Garanti gider karşılığı	172.264.260	108.334.042
	172.264.260	108.334.042

Kısa ve uzun vadeli garanti gider karşılıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	213.461.512	102.547.391
Yıl içinde ayrılan karşılık tutarı	(186.397.370)	(78.130.954)
Yıl içinde kullanılan karşılık tutarı	280.394.765	100.224.441
30 Eylül	307.458.907	124.640.878

c) Koşullu yükümlülükler

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Şirket’in teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	640.727.060	389.471.116
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen teminatların toplam tutarı	-	-
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen grup şirketleri lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
	640.727.060	389.471.116

Teminatların içeriğini; gümrük, elektrik, doğalgaz ve benzeri giderler için ilgili kurumlarına verilen teminatlar ve nakit vergi iadesi için vergi dairesine verilen teminat oluşturmaktadır.

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla, Şirket’in kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu yabancı para teminatların orijinal para cinsinden tutarları 2.006.350 Avro’dur (31 Aralık 2022 : 2.006.350 Avro).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

d) Koşula bağlı varlıklar

	Orijinal para birimi değeri						TL karşılığı	
	30 Eylül 2023			31 Aralık 2022			30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
	Avro	ABD Doları	TL	Avro	ABD Doları	TL		
Alınan teminat mektupları	-	270.000	1.235.010.672	-	270.000	848.286.172	1.242.402.381	853.334.713
Doğrudan borçlandırma	-	-	4.156.741.619	-	-	2.421.779.155	4.156.741.619	2.421.779.155
İpotekler	-	-	7.108.228	-	-	438.684	7.108.228	438.684
Nakit TL teminat	-	-	582.199	-	-	493.270	582.199	493.270
Teminat senedi	-	-	4.616.197	-	-	2.445.441	4.616.197	2.445.441
							5.411.450.624	3.278.491.263

Alınan teminatları bayi ve tedarikçi risklerine karşılık alınan teminatlar oluşturmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15- ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Ödenecek vergi ve borçlar (*)	115.804.108	86.922.135
Personele borçlar ve prim tahakkukları	210.550.157	62.198.751
	326.354.265	149.120.886

(*) Şirket’in çalışan personeli için ödenecek olan SGK ve muhtasar borçlarını içermektedir.

NOT 16 - ÖZKAYNAKLAR

Ödenmiş sermaye

Şirket’in kayıtlı sermaye tavanı 250.000.000 TL’dir (31 Aralık 2022: 250.000.000 TL).

Yönetim Kurulu tarafından 27 Şubat 2023 tarihinde alınan 10 numaralı karara istinaden; 6 Haziran 2023 tarihinde Şirket’in 250.000.000 TL kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 53.369.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin, tamamı iç kaynaklardan karşılanmak suretiyle %87,5 oranında artış ile 46.697.875 TL artırılarak 100.066.875 TL’ye çıkarılmıştır. İç kaynaklardan yapılan 46.697.875 TL tutarındaki sermaye artışının, Vergi Usul Kanunu (“VUK”) kayıtlarına göre hazırlanan mali tablolara göre 30.921.766 TL’sinin Yasal Yedekler Enflasyon Düzeltme Farklarından, 15.079.648 TL’sinin Olağanüstü Yedekler Enflasyon Düzeltme Farklarından, 696.461 TL’sinin Diğer Yedekler Enflasyon Düzeltme Farklarından karşılanmış olup; TFRS’ye uygun olarak hazırlanan finansal tablolara göre ise artışın 39.014.356 TL’si Sermaye Enflasyon Düzeltme Farklarından, 7.683.519 TL’si ise Geçmiş Yıl Karlarından karşılanmıştır.

Şirket’in sermayesi beheri 1 Kuruş olan 10.006.687.500 adet hissedenden oluşmakta olup, nominal değeri 100.066.875 TL’dir.

Şirket’in 30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla hissedarları ve sermaye içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2023		31 Aralık 2022	
	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)
Koç Holding	37,50	37.525.078	37,50	20.013.375
CNH Industrial Österreich	37,50	37.525.078	37,50	20.013.375
BİST’te işlem gören	25,00	25.016.719	25,00	13.342.250
	100,00	100.066.875	100,00	53.369.000
Sermaye düzeltme farkları		-		39.014.356
		100.066.875		92.383.356

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Şirket’in hisseleri A, B ve C grupları şeklinde tertip edilmiştir. A ve B grubu hisseler imtiyazlı hisseler olup, 12 kişiden oluşan Yönetim Kurulu’na seçilecek üyelerin beşi A Grubu, beşi B Grubu, 2 adet bağımsız yönetim kurulu üyesi ise hissedarlar tarafından gösterilen adaylar arasından seçilmektedir.

Şirket, 11 Haziran 2004 tarihinden itibaren BİST’e kote olmuş ve Şirket hisseleri bu tarihten itibaren işlem görmeye başlamış olup, 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla, Şirket’in BİST’e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2022 : %25).

Kar dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK’nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no’lu Kar Payı Tebliği’ne göre yapmaktadır.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtmaktadır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

TTK’ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Şirket, TTK hükümleri, Sermaye Piyasası Düzenlemeleri, Vergi Düzenlemeleri ve diğer ilgili düzenlemeler ile Esas Sözleşmesinin kar dağıtım ile ilgili maddesi çerçevesinde kar dağıtımını yapmaktadır. Şirket kar dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri’ne uygun olarak pay sahiplerinin menfaatleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. İlke olarak, ilgili düzenlemeler ve finansal imkânlar elverdiği sürece, piyasa beklentileri, uzun vadeli şirket stratejisi, yatırım ve finansman politikaları, kârlılık ve nakit durumu dikkate alınarak Sermaye Piyasası Düzenlemeleri çerçevesinde hesaplanan net dağıtılabilir dönem kârının asgari %60’ı nakit ve/veya bedelsiz hisse şeklinde dağıtılır.

Şirketlerin geçmiş yıllar zararlarının; geçmiş yıllar karları, paylara ilişkin primler dahil genel kanuni yedek akçe, sermaye hariç özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan tutarların toplamını aşan kısmı, net dağıtılabilir dönem karının hesaplanmasında indirim kalemi olarak dikkate alınır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 16 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

2022 yılı karı ile olağanüstü, yasal ve diğer sermaye yedeklerinden toplam 2.100.000.000 TL tutarındaki kar payı dağıtım teklifi 2 Mart 2023 tarihli 69. Olağan Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir. Kar payları 10 Mart 2023 tarihinden itibaren hissedarlara nakden ödenmiştir. 1 kuruşluk pay başına dağıtılan Brüt temettü 39,35 kuruştur.

NOT 17 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Yurt içi satışlar	27.881.617.425	10.376.397.077	11.603.293.884	4.642.094.222
Yurt dışı satışlar	8.729.364.426	3.158.720.784	4.965.464.398	1.809.401.742
Satış gelirleri (brüt)	36.610.981.851	13.535.117.861	16.568.758.282	6.451.495.964
Tenzil: Satışlardan indirimler ve iskontolar	(4.194.980.896)	(1.447.620.189)	(1.952.309.860)	(715.800.044)
Satış gelirleri (net)	32.416.000.955	12.087.497.672	14.616.448.422	5.735.695.920
Satışların maliyeti	(23.140.517.013)	(8.132.523.514)	(11.856.013.855)	(4.609.213.200)
Brüt kar	9.275.483.942	3.954.974.158	2.760.434.567	1.126.482.720

Satış adetleri:

	1 Ocak - 30 Eylül 2023			1 Ocak - 30 Eylül 2022		
	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar
Traktör	25.289	13.902	39.191	19.202	12.535	31.737
Bıçerdöver	337	-	337	392	-	392
	25.626	13.902	39.528	19.594	12.535	32.129

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 18 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı gelirleri	1.550.419.743	847.174.282	536.125.003	96.578.906
Kredili satışlardaki vade farkı geliri	566.998.316	193.794.324	363.408.145	126.138.231
Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü iptali (Not 7)	1.041.850	845.832	6.220.155	1.265.610
Dava gider karşılığı iptali (Not 14)	5.262.933	2.575.963	1.876.397	95.088
Diğer gelirler	59.341.480	7.224.776	31.662.263	10.126.702
Diğer faaliyet gelirleri	2.183.064.322	1.051.615.177	939.291.963	234.204.537
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı giderleri	(1.553.069.073)	(898.523.907)	(560.568.090)	(84.302.304)
Vadeli alımlarla ilgili finansman gideri	(1.010.728.300)	(365.135.658)	(574.856.461)	(200.144.096)
Dava gider karşılıkları (Not 14)	(9.932.110)	(4.376.363)	(2.494.641)	(939.777)
Ticari alacaklara ilişkin değer düşüklüğü karşılığı (Not 7)	(317.225)	-	(4.373.391)	(1.102.450)
Diğer giderler	(35.860.380)	(1.339.204)	(1.507.552)	(234.072)
Diğer faaliyet giderleri	(2.609.907.088)	(1.269.375.132)	(1.143.800.135)	(286.722.699)

NOT 19 - FİNANSMAN GELİRLERİ

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Kur farkı gelirleri	459.058.514	61.607.068	370.166.524	75.466.185
Faiz gelirleri	891.185.027	328.166.989	52.222.563	18.420.201
Finansal gelirler	1.350.243.541	389.774.057	422.389.087	93.886.386

NOT 20 - FİNANSMAN GİDERLERİ

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Kur farkı giderleri	(646.627.774)	(172.140.022)	(246.149.676)	(63.718.786)
Banka kredileri faiz giderleri	(461.663.877)	(126.126.736)	(255.683.283)	(116.442.852)
Diğer	(9.931.847)	(1.894.045)	(18.461.935)	(12.627.246)
Finansal giderler	(1.118.223.498)	(300.160.803)	(520.294.894)	(192.788.884)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Şirket faaliyetleri, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir.

Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla %25’dir (31 Aralık 2022: %23). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %10 gelir vergisine tabidir. Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100’ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2023 ve 2022 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

12 Mart 2023 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 7440 Sayılı “ Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” uyarınca, 2022 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde gösterilmek suretiyle, kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin %10 oranında, istisna kazançlar üzerinden ise %5 oranında ek vergi hesaplaması gerekmektedir. 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla, söz konusu düzenleme kapsamında hesaplanan ek vergi tutarları, Şirket’in finansal tablolarında tahakkuk edilmiş olup; konsolide dönem vergi gideri etkisi 139.942.428 TL’dir. Söz konusu vergiye ilişkin ödemelerin 69.971.214 TL’lik ilk taksiti Mayıs 2023 tarihinde gerçekleşmiş olup 2. taksit Ağustos 2023’te ödenmiştir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Yatırım teşvik sistemi kapsamında elde edilen vergi avantajları:

Şirket’in teşvik belgesine bağlanan yatırımlarından elde ettiği kazançlar, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşınca kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur. Bu kapsamda, 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla Şirket’in öngörülebilir gelecekte faydalanacağı 92.441.561 TL (31 Aralık 2022: 55.381.013 TL) tutarında vergi avantajı, ertelenmiş vergi varlığı olarak ara dönem özet finansal tablolara yansıtılmıştır. Söz konusu vergi avantajının 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla muhasebeleştirilmesi neticesinde 1 Ocak - 30 Eylül 2023 dönemine ilişkin kar veya zarar tablosunda 37.060.548 TL tutarında ertelenmiş vergi geliri oluşmuştur.

Ertelenmiş vergi varlıkları gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar, mali zararlar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan sınırsız ömre sahip yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır. Bu kapsamda Şirket yatırım teşviklerinden doğan ertelenmiş vergi varlıklarının finansal tablolara yansıtılmasını uzun süreli planlara dayandırmakta olup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak her bilanço tarihi itibarıyla değerlendirmektedir. Söz konusu ertelenmiş vergi varlıklarının bilanço tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde geri kazanılması öngörülmektedir.

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla gerçekleştirilen duyarlılık analizinde, iş planlarını oluşturan temel makroekonomik ve sektörel varsayımlarda yer alan girdiler %10 artırılarak/azaltılarak yapıldığında yatırım teşviklerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının 2 yıl olarak öngörülen geri kazanım sürelerinde bir değişiklik olmamıştır.

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihli bilançolarda ödenecek vergi tutarları peşin ödenen vergilerle netleştirilerek aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Kurumlar vergisi gideri	1.920.782.374	288.595.540
Eksi: Peşin ödenen vergiler	(880.758.946)	(288.598.609)
Dönem karı vergi yükümlülüğü (varlığı)	1.040.023.428	(3.069)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemlere ait toplam vergi giderinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Kurumlar vergisi gideri	1.920.782.374	908.120.540	334.487.474	109.099.355
Ertelenmiş vergi geliri/ gideri	(721.070.010)	(424.871.792)	(174.289.449)	(52.827.628)
Toplam vergi gideri	1.199.712.364	483.248.748	160.198.025	56.271.727

Ertelenmiş vergiler

Şirket, ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerini, finansal durum tablosu kalemlerinin Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş finansal tabloları ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeler sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla, birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülüklerinin) yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hazırlanan dökümü aşağıdaki gibidir:

	Vergilendirilebilir geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)	
	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Maddi ve maddi olmayan varlıkların endeksleme ve faydalı ömür farkları	(1.555.885.473)	(1.287.591.976)	388.971.368	257.518.395
Kıdem tazminatı karşılığı	(275.206.361)	(256.458.270)	68.801.590	51.291.654
Garanti gider karşılığı	(307.458.907)	(213.461.512)	76.864.727	42.692.302
Dava gider karşılıkları	(19.942.707)	(15.273.530)	4.985.677	3.054.706
Ticari alacakların, borçların ve ilişkili tarafardan ticari alacakların tahakkuk etmemiş finansman gelirleri/giderleri net	(538.889.161)	(92.797.808)	134.722.290	18.559.562
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(69.141.753)	(68.180.868)	17.285.438	13.636.174
Satış primleri tahakkuku	(1.466.975.162)	(32.547.420)	366.743.790	6.509.484
Diğer gider karşılıkları	(194.622.806)	(34.340.239)	48.655.702	6.868.048
Yatırım teşvikleri	308.138.535	-	92.441.561	55.381.013
Ertelenmiş gelirler	(7.608.505)	(186.822.571)	1.902.126	37.364.514
Diğer	(85.713.692)	58.414.257	21.428.425	(11.682.849)
Ertelenmiş vergi varlığı			1.222.802.694	481.193.003

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergi varlıklarının yıllar içerisindeki hareket tabloları aşağıdaki gibidir:

	2023	2022
1 Ocak	481.193.003	33.622.002
Dönem karına yansıtılan	721.070.010	174.289.449
Diğer kapsamlı (gider)/gelir yansıtılan	20.539.681	24.606.268
30 Eylül	1.222.802.694	232.517.719

NOT 22 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Gelir tablosunda beyan edilen pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak (“Bedelsiz Hisseler”) sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına esas kazanç, hissedarlara ait net karın çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır. Şirket’in bir hissesinin nominal değeri 1 Kuruş’tur.

	1 Ocak- 30 Eylül 2023	1 Ocak- 30 Eylül 2022
Dönem net karı	6.295.874.992	1.612.052.669
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	7.338.237.500	5.336.900.000
Pay başına kazanç (1 Kr nominal değerli 1 pay başına TL olarak)	0,8580	0,3021

Pay başına esas ve nispi kazanç arasında hiçbir dönem için herhangi bir fark bulunmamaktadır.

NOT 23 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Şirket Koç Holding ve CNHI Österreich tarafından müştereken kontrol edilmektedir. İlişkili taraflara ilişkin bakiye ve işlemler dipnotu, müşterek kontrol gücüne sahip şirketler ve bu şirketlerin grup şirketleri olarak gruplandırılarak sunulmaktadır.

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve ilişkili taraflara borçlar bakiyeleri ile dönem içerisindeki ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin özeti aşağıda sunulmuştur:

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

i) 30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla ilişkili taraf bakiyeleri:

a) İlişkili taraflardan ticari alacaklar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Grup şirketlerinden ticari alacaklar		
CNHI International SA ("CNHI International") (*)	237.469.439	1.142.159.369
CNH Industrial Argentina SA	78.286.424	64.981.335
CNHI Italia S.P.A ("CNHI Italia")	42.011.390	25.858.502
CNH Industrial (India) Pvt. Ltd.	33.802.350	35.946.440
CNH Industrial Brasil Ltda	6.377.258	2.548.514
CNH America LLC	2.858.634	-
Diğer	4.783.311	2.572.833
	405.588.806	1.274.066.993

(*) İlişkili taraflardan ticari alacaklar, Şirket'in yurtdışı satışlarının önemli kısmının CNHI International aracılığı ile gerçekleştirilmesi sebebi ile oluşmaktadır. Söz konusu alacaklar, iş anlaşmalarında belirlenen vadeler kapsamında düzenli olarak tahsil edilmektedir.

b) İlişkili taraflara ticari borçlar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Koç Holding	-	19.773.781
Ortaklara ticari borçlar	-	19.773.781
Opet Fuchs Madeni Yağ Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Opet Fuchs")	134.074.227	39.181.009
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ("Zer")	131.852.379	139.537.130
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş. ("Koç Sistem")	16.375.033	35.482.633
Otokoç Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ("Otokoç")	7.860.748	3.772.218
Opet Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	4.362.572	2.329.113
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ("Ram Sigorta")	3.858.452	419.777
Setur Servis Turistik A.Ş. ("Setur")	2.655.461	3.543.647
Divan Turizm İşletmeleri ("Divan")	1.072.766	3.780.769
Koç Digital Çözümler A.Ş.	1.013.880	6.674.967
Akpa Dayanıklı Tüketim LPG ve Akaryakıt Ürünleri Paz. A.Ş. ("Akpa")	752.077	1.473.352
Ingage Dijital Pazarlama Hizmetleri	415.481	396.273
Fpt Industrial Powertrain Technolog	370.203	14.221.454
CNH America LLC	3.516	176.569
CNH Argentina S.A	-	1.635.548
Diğer	679.980	1.182.335
Grup şirketlerine ticari borçlar	305.346.775	253.806.794
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(6.669.904)	(1.795.870)
	298.676.871	271.784.705

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

i) 30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla ilişkili taraf bakiyeleri (Devamı):

c) İlişkili taraflara kiralama işlemlerinden borçlar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Otokoç	72.190.740	57.054.225
Zer	24.012.024	28.450.518
Diğer	1.694.586	7.558.678
	97.897.350	93.063.421

ii) 1 Ocak - 30 Eylül 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar:

a) İlişkili taraflara yapılan ürün satışları

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Grup şirketlerine yapılan ürün satışları				
CNHI International (*)	8.491.498.570	3.118.240.802	4.727.276.075	1.728.720.145
CNH Italia SPA	72.042.540	20.645.611	70.864.920	21.110.248
CNH Industrial Argentina SA	63.440.107	2.978.935	129.314.766	33.406.046
CNH Industrial (India) Pvt. Ltd.	62.745.489	18.902.790	26.470.880	19.107.915
CNH Industrial Brasil Ltda	28.341.308	4.313.537	5.208.565	728.196
Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O.	23.712.603	23.584	22.182.304	4.016.886
Diğer	16.129.973	729.573	9.820.168	2.267.604
	8.757.910.590	3.165.834.832	4.991.137.678	1.809.357.040

(*) Şirket, yurtdışı satışlarını önemli kısmı CNH International aracılığı ile gerçekleştirmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 30 Eylül 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar (Devamı):

b) İlişkili taraflara yapılan hizmet satışları

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Grup şirketlerine yapılan hizmet satışları				
CNHI Italy (1)	35.747.874	14.708.325	14.080.363	7.491.430
CNHI International (2)	3.811.034	1.789.225	2.092.039	700.353
Diğer	2.152.740	2.152.740	930.562	-
	41.711.648	18.650.290	17.102.964	8.191.783

(1) CNHI Italy’ye verilen hizmetler mühendislik hizmeti ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

(2) CNHI International’a verilen hizmetler mühendislik hizmeti, danışmanlık ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

c) İlişkili taraflardan yapılan mal alımları

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Grup şirketlerinden yapılan mal alımları				
CNHI International (1)	6.142.583.110	3.320.633.987	2.480.322.212	686.275.515
Opet Fuchs (2)	300.688.051	123.175.291	181.837.573	84.718.738
CNH Italia S.p.A (3)	65.012.488	31.205.788	19.635.504	7.580.609
Koç Sistem (4)	53.262.903	32.045.307	28.029.619	12.946.515
Zer (5)	44.862.243	17.527.191	45.257.748	18.325.094
Opet	23.817.163	13.896.116	15.032.848	4.178.695
Akpa	14.949.682	5.730.737	16.352.360	4.792.576
CNHI India	2.248.613	143.923	498.470	134.322
Diğer	11.147.125	2.096.183	3.435.046	413.281
	6.658.571.378	3.546.454.523	2.790.401.380	819.365.345

(1) Şirket, traktör, tarım makineleri, iş makineleri, motor ve yedek parça alımı yapmaktadır.

(2) Şirket üretimde kullanmak üzere muhtelif yağ ve şirket araçlarında kullanılmak üzere akaryakıt alımı yapmaktadır.

(3) Şirket, CNH Italia SPA’dan traktör parça alımları yapmaktadır

(4) Şirket, Koç Sistem’den donanım ve yazılım alımları yapmaktadır.

(5) Şirket, Zer Merkezi Hizmetler A.Ş.’den direkt ve endirekt malzeme ile hizmet satın alımı yapmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 30 Eylül 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar (Devamı):

d) İlişkili taraflardan yapılan hizmet alımları

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Ortaklardan yapılan hizmet alımları				
Koç Holding (1)	18.066.144	5.620.067	27.327.186	10.861.352
	18.066.144	5.620.067	27.327.186	10.861.352
Grup şirketlerinden yapılan hizmet alımları				
Zer (2)	639.908.689	319.003.103	347.758.397	140.050.050
Eltek (3)	79.839.064	25.613.803	71.064.776	30.754.062
Setur (4)	23.837.583	13.848.235	8.092.282	2.385.686
Otokoç (5)	23.489.700	9.199.545	11.043.774	4.578.991
Ram Sigorta (6)	23.121.385	826.426	8.928.349	589.672
Koç Sistem (7)	15.587.898	2.483.115	5.305.273	799.966
CNHI International (8)	13.413.604	202.331	17.687.413	789.295
Token Finansal Teknolojiler A.Ş. (9)	5.318.902	2.893.476	-	-
Ingage Dijital Pazarlama Hizmetleri (7)	3.239.517	2.114.505	-	-
CNHI Industrial Italia SpA (wmf) (10)	904.465	-	2.941.687	-
Diğer	23.058.371	13.449.848	6.620.581	4.076.059
	851.719.178	389.634.387	479.442.532	184.023.781
	869.785.322	395.254.454	506.769.718	194.885.133

- (1) Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin “11- Grup İçi Hizmetler” düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirket’e fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.
- (2) Zer’den alınan hizmetler güvenlik, temizlik, nakliye ve benzeri diğer hizmetler ile ilgilidir.
- (3) Eltek’ten alınan hizmet, elektrik alımı ile ilgilidir.
- (4) Setur’dan alınan hizmetler genel olarak satış ve pazarlama faaliyetleri kapsamında alınan uçak biletleri ile konaklamalar ve yapılan çeşitli organizasyonlar ile ilgilidir.
- (5) Otokoç’tan alınan hizmet, Şirket araçlarının kiralama hizmetleri ile ilgilidir.
- (6) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında 30 Eylül 2023 tarihinde sona eren hesap döneminde ödenen ve tahakkuk eden prim tutarını içermektedir.
- (7) Koç Sistem’den ve Ingage Dijital Pazarlama Hizmetleri A.Ş.’den alınan hizmetler; destek kapsamında olup; genel olarak bilgisayarların bakım onarım, lisans yenilemelerini içermektedir.
- (8) CNHI International’dan alınan hizmetler mühendislik hizmeti, strateji geliştirme, aracılık ve danışmanlık ile ilgilidir.
- (9) Token Finansal Teknolojiler A.Ş.’den alınan hizmet, şirketin dijital yemek kartı ile ilgilidir.
- (10) CNH Italia SPA ‘dan alınan hizmetler mühendislik hizmeti, strateji geliştirme, aracılık ve danışmanlık ile ilgilidir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

- iii) 1 Ocak - 30 Eylül 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan işlemler ile ilgili finansman gelirleri ve giderleri:

Grup şirketleri ile yapılan işlemlerle ilgili finansal gelir ve giderler

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz - 30 Eylül 2022
Faiz geliri				
Yapı Kredi	11.767.902	1.337.228	7.521.457	-
	11.767.902	1.337.228	7.521.457	-

- iv) İlişkili taraflara ödenen temettüleri:

	1 Ocak- 30 Eylül 2023	1 Ocak- 30 Eylül 2022
Koç Holding	787.500.000	450.000.000
CNHI Österreich	787.500.000	450.000.000
	1.575.000.000	900.000.000

- v) 1 Ocak – 30 Eylül 2023 ve 2022 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan diğer işlemler:

Şirket üst düzey yönetim kadrosunu, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve direktörler olarak belirlemiştir.

Şirket'in 30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla yılında üst düzey yöneticilerine sağladığı faydalar toplamı 45.628.044 TL'dir (30 Eylül 2022: 20.360.036 TL). Bu tutarın tamamı kısa vadeli faydalardan oluşmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Şirket faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler, piyasa riski, kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riski, kredi riski ve likidite riskidir. Şirket’in genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerinin Şirket’in finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır.

Risk yönetimi, Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde uygulanmaktadır.

a) Piyasa riski

Kur riski

Şirket, yurt içi ve yurt dışındaki şirketler ile yabancı paraya dayalı ticari faaliyetlerde bulunması sebebi ve döviz cinsinden kullanmış olduğu uzun vadeli yatırım kredisiyle birlikte kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan yabancı para aktif ve pasifler sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Şirket söz konusu kur riskini döviz pozisyonunu düzenli analiz ederek takip etmekte ve sınırlandırmaktadır.

Nakit Akış Riskinden Korunma Araçları

Türk Traktör’ün, nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu olan korunma aracı ithal traktör siparişleri ve bu siparişlere istinaden bankada tutulan tutarın kur etkisi üzerinden yapılmaktadır. Türk Traktör Avro cinsinden traktör ithal edip yurtiçinde satışa sunmaktadır. 2021 yılında devreye alınan uygulama ile ithal traktörlerde TL fiyat listesine geçilmiştir. Bu durumda sipariş verilen tarihte kasaya konulan Avro tutarın satış tarihindeki ödeme zamanındaki kur riskini elimine etmek için 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla hedge uygulanmaya başlanmıştır. Özkaynaklarda muhasebeleştirilen kur farkı gideri vergi sonrası 10.524.343 TL’dir (31 Aralık 2022: 58.947.006 TL).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla, Şirket'in yabancı para varlıklarının ve yükümlülüklerinin tutarları ile TL karşılık tutarları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2023					
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	517.122.600	1.485.931	16.411.798			
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil)	1.251.458.508	168.981	42.919.346	1.505	12.368	2.406.898
3.Diğer						
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	1.768.581.108	1.654.912	59.331.144	1.505	12.368	2.406.898
5.Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6.Diğer	-	-	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	-	-	-	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	1.768.581.108	1.654.912	59.331.144	1.505	12.368	2.406.898
9.Ticari borçlar	541.682.862	4.560.171	2.910.319	97.667	-	1.795.644.379
10.Finansal yükümlülükler	565.456.708	-	19.478.022	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	10.034.990	-	345.670	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	1.117.174.560	4.560.171	22.734.011	97.667	-	1.795.644.379
13.Finansal yükümlülükler	341.961.836	-	11.779.399	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	341.961.836	-	11.779.399	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	1.459.136.396	4.560.171	34.513.410	97.667	-	1.795.644.379
16. Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	-	-	-	-	-	-
17. Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu (16+18)	309.444.712	(2.905.259)	24.817.733	(96.162)	12.368	(1.793.237.481)
18.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	309.444.712	(2.905.259)	24.817.733	(96.162)	12.368	(1.793.237.481)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2022						
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	1.326.837.883	2.103.196	64.585.811	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil)	701.524.421	3.300.202	31.807.103	185.954	5.920	10.214.290
3.Diğer	-	-	-	-	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	2.028.362.304	5.403.398	96.392.914	185.954	5.920	10.214.290
5.Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-
6.Diğer	-	-	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	-	-	-	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	2.028.362.304	5.403.398	96.392.914	185.954	5.920	10.214.290
9.Ticari borçlar	521.212.820	4.247.117	21.364.042	(23.511)	30.032	112.037.227
10.Finansal yükümlülükler	693.347.138	-	34.780.568	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	6.890.908	-	345.671	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	1.221.450.866	4.247.117	56.490.281	(23.511)	30.032	112.037.227
13.Finansal yükümlülükler	511.407.930	-	25.653.900	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	511.407.930	-	25.653.900	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	1.732.858.796	4.247.117	82.144.181	(23.511)	30.032	112.037.227
16. Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	(634.071.411)	-	(31.807.103)	-	-	-
17. Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu (16+18)	(338.567.904)	1.156.281	(17.558.370)	209.465	(24.112)	(101.822.937)
18.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	295.503.507	1.156.281	14.248.733	209.465	(24.112)	(101.822.937)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 2022 tarihlerinde sona eren dönemler için Şirket'in gerçekleştirmiş olduğu ithalat ve ihracat tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 30 Eylül 2023	1 Temmuz - 30 Eylül 2023	1 Ocak - 30 Eylül 2022	1 Temmuz- 30 Eylül 2022
Toplam ihracat tutarı	8.729.364.426	3.158.720.784	4.965.464.398	1.809.401.742
Toplam ithalat tutarı	10.269.900.279	5.057.833.459	5.067.634.926	1.587.215.864

Şirket, başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. 30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Şirket'in sahip olduğu Avro ve ABD Doları cinsinden döviz pozisyonunun TL'nin yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması ve kaybetmesi ve diğer tüm değişkenlerin sabit olduğu varsayımı altında dönem net kar/zararı ile özkaynaklar üzerindeki etkisi aşağıda belirtilmiştir:

	30 Eylül 2023		Özkaynaklar	
	Kar/(Zarar)		Yabancı	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer (kaybetmesi)	paranın değer kazanması	paranın değer (kaybetmesi)
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan (gider)/gelir	(7.953.641)	7.953.641	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	(7.953.641)	7.953.641	-	-
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan (gider)/gelir	72.047.121	(72.047.121)	-	-
Avro riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
Avro net etki	72.047.121	(72.047.121)	-	-
Diğer'in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan (gider)/gelir	(33.149.009)	33.149.009	-	-
Diğer riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(33.149.009)	33.149.009	-	-
Toplam net etki	30.944.471	(30.944.471)	-	-

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

	31 Aralık 2022			
	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer (kaybetmesi)	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer (kaybetmesi)
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan (gider)/gelir	2.162.049	(2.162.049)	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	2.162.049	(2.162.049)	-	-
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan (gider)/gelir	28.404.709	(28.404.709)	(63.407.142)	63.407.142
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Avro net etki	28.404.709	(28.404.709)	(63.407.142)	63.407.142
Diğer'in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan (gider)/gelir	(1.118.050)	1.118.050	-	-
Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(1.118.050)	1.118.050	-	-
Toplam net etki	29.448.708	(29.448.708)	(63.407.142)	63.407.142

Fiyat riski

Şirket'in fiyat riskine maruz bırakacak, finansal aktifi bulunmamaktadır.

Faiz oranı riski

Şirket'in faiz oranına duyarlı finansal araçlarını gösteren tablo aşağıdaki gibidir:

Sabit faizli finansal araçlar

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Vadeli mevduatlar (Not 4)	5.932.998.109	4.302.239.315
Banka kredileri ve tahviller (Not 6)	2.966.891.698	3.788.035.605
Kiralama işlemlerinden borçlar (Not 6)	114.793.985	102.157.935

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

b) Kredi riski

Finansal varlıkları elinde bulundurmak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır. Şirket, daha çok bayilerinden doğabilecek bu riski, belirlenen kredi limitlerini alınan teminatlar ile sınırlayarak teminat tutarlarını sık aralıklarla güncelleyerek ve satılan traktörlerin mülkiyetini Şirket lehine rehin koydurarak yönetmektedir. Kredi limitlerinin kullanımı Şirket tarafından sürekli olarak izlenmekte ve müşterilerin finansal durumları, geçmiş tecrübeleri ve diğer faktörler göz önüne alınarak müşterinin kredi kalitesi sürekli değerlendirilmektedir. Ticari alacaklar, Şirket yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve ticari alacaklara değer düşüklüğü karşılığı ayrıldıktan sonra finansal durum tablosunda net olarak gösterilmektedir (Not 7).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

30 Eylül 2023 ve 31 Aralık 2022 tarihleri itibarıyla Şirket'in maksimum kredi riskine maruz tutarı aşağıda sunulmuştur:

30 Eylül 2023						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	405.588.806	1.832.942.158	-	412.390	7.180.694.578	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	2.841.200	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	48.062.357	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(48.062.357)	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	405.588.806	1.835.783.358	-	412.390	7.180.694.578	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

30 Eylül 2023 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 5.340.827.464 TL'dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ve değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2022						
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	1.274.066.993	826.917.877	-	393.753	4.416.872.941	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	1.032.358	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	48.786.983	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(48.786.983)	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	1.274.066.993	827.950.235	-	393.753	4.416.872.941	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 3.036.812.026 TL'dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ve değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

c) Likidite riski

Likidite risk yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin ve operasyonlardan yaratılan fonun yeterli miktarlarda olmasının sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir. Şirket yönetimi kesintisiz likiditasyonu sağlamak amacıyla müşteri alacaklarının vadesinde tahsil edilmesi konusunda yakın takip yapmakta, tahsilatlardaki gecikmenin Şirket'e finansal herhangi bir yük getirmemesi için yoğun olarak çalışmakta ve de bankalarla yapılan çalışmalar sonucunda Şirket'in ihtiyaç duyması halinde kullanıma hazır nakdi ve gayri nakdi kredi limitleri belirlemektedir.

Sermaye risk yönetimi

Şirket'in ana hedefleri arasında yer alan ortaklarına getiri ve diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak için Şirket en uygun sermaye yapısını sürdürmeye çalışmakta ve bu şekilde Şirket'in faaliyetlerinin devamını sağlamaktadır.

Şirket, sermayeyi net finansal borç/toplam kaynaklar oranını kullanarak izlemektedir. Net finansal borç, finansal borçlar toplamının (uzun ve kısa vadeli finansal borçları içerir) nakit ve nakit benzerleri değerler ile finansal yatırımların düşülmesiyle hesaplanmaktadır. Aşağıda belirtilen toplam kaynaklar, özkaynaklar ve net finansal borç toplamından oluşmaktadır. Oran net finansal borcun, finansal durum tablosunda bulunan toplam kaynaklara bölünmesiyle bulunur.

	30 Eylül 2023	31 Aralık 2022
Toplam finansal borçlar	3.081.685.683	3.890.193.540
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	(7.180.694.578)	(4.416.872.941)
Finansal yatırımlar	(7.507.228)	(420.033.225)
Net finansal borç	(4.106.516.123)	(946.712.626)
Toplam özkaynaklar	7.757.455.846	3.638.213.829
Toplam kaynaklar	3.650.939.723	2.691.501.203
Net finansal borç/toplam kaynaklar(%)	%(112,48)	%(35,17)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2023 ARA DÖNEM ÖZET FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN SEÇİLMİŞ AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 24 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Parasal varlıklar

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu

Şirket, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların gerçeğe uygun değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerlendirme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerlendirme teknikleri. Aktif bir piyasada işlem görmeyen finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri kullanılabilecek en üst seviyede piyasa verilerindeki gözlemler kullanılarak ve şirket özelinde en düşük seviyede varsayımlar içerecek şekilde hesaplanmaktadır.

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerlendirme teknikleri

Gerçeğe uygun değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 30 Eylül 2023 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Finansal durum tablosunda gerçeğe uygun değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Finansal yatırımlar (Not 5)	-	7.507.228	-

NOT 25 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

.....